

**«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
РОЗВИТКОМ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І
СПОРТУ»**
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ХАРКІВ - 2019

Міністерство освіти і науки України
Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради
Харківська державна академія фізичної культури
Кафедра менеджменту фізичної культури

**«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ»**
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**«STRATEGIC MANAGMEN OF PHYSICAL CULTURE
AND SPORTS»**
COLLECTION OF SCIENTIFIC ARTICLES

ХАРКІВ - 2019

УДК 796.05(08)

С 83

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Імас Є.В.	<i>д.е.н., професор</i>	НУФВіСУ, м. Київ
Пристапа Є.Н.	<i>д.пед., професор</i>	ЛДУФК, м. Львів
Ажиппо О.Ю.	<i>д.пед., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Ткачов С.І.	<i>д.пед., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Камаєв О.І.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Єрмаков С.С.	<i>д.пед., професор</i>	ХДАДМ, м. Харків
Цюсь А.В.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	СНУ, м. Луцьк
Мічуда Ю.П.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	НУФВіСУ, м. Київ
Борисова О.В.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	НУФВіСУ, м. Київ
Томенко О.А.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	СумДПУ ім. А.С.Макаренка
Мулик В.В.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Попов О.Є.	<i>д.е.н., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Шестерова Л.Є.	<i>к.фіз.вих., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Чубаров О.С.	<i>Директор Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради</i>	ХМР, м. Харків
Лобойченко К.А.	<i>Заступник міського голови з питань сім'ї, молоді та спорту Член виконавчого комітету Харківської міської ради</i>	ХМР, м. Харків
Попов А.М.	<i>заслужений працівник фізичної культури і спорту, директор Харківського обласного вищого училища фізичної культури і спорту</i>	ХОВУФКіС, м. Харків
Бондар А.С.	<i>к.фіз.вих., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Яхкінд В.П.	<i>к.е.н., доцент</i>	ХДАФК, м. Харків
Слободчук М.С.	<i>к.е.н., доцент</i>	ХДАФК, м. Харків
Середа Н.В.	<i>к.фіз.вих., доцент</i>	ХДАФК, м. Харків
Стадник С.О.	<i>к.фіз.вих.</i>	ХДАФК, м. Харків
Петренко І.В.	<i>к.фіз.вих.</i>	ХДАФК, м. Харків

Затверджено Вченою радою Харківської державної академії фізичної культури

протокол № 12 від 18 червня 2019 року

Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: збірник наукових праць. Харків: ХДАФК, 2019. – 214 с.

У збірнику наукових праць розміщено статті науковців, аспірантів, магістрантів, студентів, викладачів закладів вищої освіти, керівників фізкультурно-спортивних організацій та інших управлінців сфери фізичної культури і спорту. Статті присвячені дослідженню особливостей стратегічного управління розвитком фізичної культури і спорту на різних рівнях.

ЗМІСТ

МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Божок О.А., Лисенко І.А.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ ТА ЙОГО РОЛЬ У ПІДГОТОВЦІ І
ПРОВЕДЕННІ ОКРЕМОГО СПОРТИВНОГО ЗАХОДУ.....10-14

Кравченко О.В., Свистунов С.В.

СТРАТЕГІЇ ОПТИМІЗАЦІЇ ЗОВНІШНІХ КОМУНІКАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ
РАЙОННИХ ЦЕНТРІВ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ «СПОРТ
ДЛЯ ВСІХ» В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....15-19

Петренко І. В.

ВИЗНАННЯ СПОРТИВНИХ ВОЛОНТЕРІВ ТА ЇХ УТРИМАННЯ В
ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК ОДНА З ВАЖЛИВИХ СКЛАДОВИХ ЧАСТИН
ВОЛОНТЕРСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ20-23

Свистунов С.В.

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПРОЯВІВ КОРПОРАТИВНОЇ ЕТИКИ
В СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ24-28

Середа Н.В.

ХАРАКТЕРИСТИКА ВПЛИВУ МАРКЕТИНГОВОГО СЕРЕДОВИЩА НА
ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФІЗКУЛЬТУРНО-
СПОРТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....29-33

Насонкіна О. Ю.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ
ЛЕГКОАТЛЕТІВ 10-11 РОКІВ.....91-94

Несен О. О., Друзь В. А.

ВИЗНАЧЕННЯ ІГРОВИХ ФУНКЦІЙ ГАНДБОЛІСТІВ НА БАЗІ
ВИКОРИСТАННЯ ОЗНАКОВИХ СЕМАНТИЧНИХ ПРОСТОРІВ.....95-99

Палатний А.Л.

ЗМІСТ СТАТУТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФЕДЕРАЦІЇ ТХЕКВАНДО
УКРАЇНИ.....100-104

Проценко А.А., Непша О.В.

ПОКАЗНИКИ АНТРОПОМЕТРІЇ І ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ
ФУТБОЛІСТІВ У РІЧНОМУ ЦИКЛІ ТРЕНУВАННЯ ТА ЇХ
ДИНАМІКА.....105-108

Рябченко О.В.

ПЛАНУВАННЯ ПРОЦЕСУ ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ З ГІМНАСТИКИ
ХУДОЖНЬОЇ В КОМПЛЕКСНИХ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ СПОРТИВНИХ
ШКОЛАХ.....109-113

Саєнко В. Г., Толчєва Г. В.

УПРАВЛІННЯ ОЗДОРОВЧИМ РЕСУРСОМ СПОРТСМЕНА НА ШЛЯХУ
ДО ВИЩОЇ МАЙСТЕРНОСТІ114-118

ПОКАЗНИКИ АНТРОПОМЕТРІЇ І ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ У РІЧНОМУ ЦИКЛІ ТРЕНУВАННЯ ТА ЇХ ДИНАМІКА

Проценко А.А., кандидат педагогічних наук, старший викладач

Непша О.В., асистент

*Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Б. Хмельницького
(Мелітополь, Україна)*

У статті представлені результати педагогічного експерименту у дослідженні антропометричних даних і фізичної підготовленості юних футболістів 12-14 років в річному циклі тренування та показана їх динаміка.

Ключові слова: антропометрія, фізична підготовка, юні футболісти, річний цикл тренування, динаміка.

Вступ. Одним з найбільш важливих напрямків державної політики сьогодні стало вдосконалення процесу фізичного виховання підростаючого покоління як складової частини зміцнення його здоров'я.

Підготовка юних спортсменів ставить перед тренером складні завдання. Передовий спортивний досвід і наукові дослідження показують, що для досягнення гармонійного фізичного розвитку і уникнення передчасної стабілізації необхідно використовувати широкий комплекс засобів і методів спортивного тренування [1, с.40].

Як відзначають науковці [2, 3, 4] Особливе місце в системі підготовки юного футболіста, починаючи з груп початкової підготовки повинні зайняти, поряд зі швидкісними, силові і швидкісно-силові вправи спеціального і загального характеру, а також швидкісні вправи в ускладнених і полегшених умовах. Заняття футболістом є загальнодоступним видом спорту, який розкриває себе для юних футболістів в різноманітності дисциплін та залучає дітей в змагальну діяльність. Заняття футболістом сприяють позитивному оздоровчому ефекту. На сучасному етапі актуалізується практичне завдання з виявлення зв'язку фізичного розвитку дітей з режимом спеціальних фізичних вправ в процесі тривалого періоду тренувань, а так само в потреби вдосконалення практики навчання і тренування юних футболістів різних вікових груп [5, с.22-26]. Стрімкий розвиток спорту вищих досягнень визначає необхідність адекватного розвитку системи підготовки спортивного резерву, яка, безпосередньо пов'язана з ефективністю роботи дитячих спортивних шкіл і клубів різних видів і типів [1, с.41]

Мета дослідження: вивчити зрушення антропометричних показників і рівня фізичної підготовленості юних футболістів 12-14 років в річному циклі тренування.

Виходячи з мети, визначалися наступні **завдання дослідження**:

1. Визначити показники сегментів тіла в антропометричному обстеженні юних футболістів експериментальної (ЕГ) і контрольної (КГ) груп, що займаються в футбольному клубі «Спартак Мелітополь» на початку і в завершенні педагогічного експерименту;
2. Виявити рівень фізичної підготовленості юних футболістів, які займаються в футбольному клубі.

Матеріал і методи дослідження. Педагогічний експеримент проводився на базі футбольного клубу «Спартак Мелітополь» м. Мелітополь Запорізької області в період з вересня 2017 р. по вересень 2018 р. (один макроцикл). У дослідженні брало участь 30 хлопчиків у віці 12-14 років, що займаються в футбольному клубі. Методом випадкової вибірки юні футболісти були розділені на контрольну групу (КГ) ($n = 15$) і експериментальну групу (ЕГ) ($n = 15$). Навчально-тренувальні заняття в обох групах проходили три рази на тиждень по 90 хвилин. Структура навчально-тренувального процесу юних спортсменів КГ ($n = 15$) здійснювалася за загальноприйнятою програмою для спортивних шкіл. Навчально-тренувальні заняття ЕГ ($n = 15$) проходили з використанням запропонованих засобів і методів, спрямованих на підвищення рівня швидкісно-силової підготовки.

Для проведення педагогічного експерименту використовувалися такі методи дослідження: аналіз і вивчення науково-методичної літератури; антропометрія; контрольно-педагогічне тестування; методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. У початковій частині педагогічного дослідження, як і в підсумковій, визначалися показники сегментів тіла в антропометричному обстеженні футболістів ЕГ і КГ у віці 12-14 років, що займаються у футбольному клубі. Розглядаючи дані на початку і завершення педагогічного експерименту в КГ, слід зазначити зростання нижньої кінцівки юних спортсменів. В середньому, в аналізованій вибірці динаміка зростання довжини стегна становить 1,3 см, при цьому коефіцієнт варіації скоротився на 0,82%. За період дослідження в учнів гомілка і стопа збільшилися на 1,3 і 1,1 см відповідно, а коефіцієнт варіації скоротився на 0,26 і 2,35% щодо показників дослідження. З усього вищесказаного слід зазначити, що зростання середнього показника всієї нижньої кінцівки у юних футболістів на 3,6 см і зниження коефіцієнта варіації на 1,04%. Середня величина довжини тулуба зросла з 47,4 до 48,7 см, тобто на 1,3 см, при цьому коефіцієнт варіації залишився незмінним – на рівні 8,82%. Середня довжина плеча збільшилася на 1 см, коефіцієнт варіації не змінився і

становить 12,03%. Показники довжини передпліччя і кисті зросли на 2,1 і 0,5 см відповідно, а коефіцієнт варіації скоротився по передпліччях на 1,69%, по кистях – на 3,21%. Отже, верхня кінцівка в досліджуваній вибірці зросла з 72,4 до 76 см, тобто на 3,6 см при цьому коефіцієнт варіації скоротився на 1,47%.

Демонструючи показники сегментів тіла в антропометричному обстеженні юних футболістів 12-14 років ЕГ на початку і в завершенні педагогічного експерименту, слід відзначити позитивну динаміку зростання сегментів стегна, гомілки і стопи. Довжина стегна і гомілки в середньому по вибірці зросла на 2,4 і 2,6 см відповідно, при цьому спостерігається скорочення коефіцієнта варіації на 1,11 і 0,2%.

Динаміка зростання стопи становить 1,3 см при скороченні коефіцієнта варіації на 2,25%. В результаті помітне зростання середнього показника довжини нижньої кінцівки на 6,3 см у футболістів за період дослідження. Відмічено зростання середнього показника довжини тулуба з 47,3 до 49,3 см, тобто на 2 см, при цьому, коефіцієнт варіації скоротився на 0,3%. Динаміка зростання передпліччя і кисті становить 2,1 і 2,6 см відповідно, а коефіцієнт варіації, за даними значенням, знизився на 0,47 і 2,44%. Середнє значення показника довжини кисті, у дітей досліджуваного віку, зросла на 1,2 см, а коефіцієнт варіації скоротився на 3,91%. Можна сказати, що в даній вибірці спостерігається динаміка зростання всієї верхньої кінцівки в середньому з 71,8 до 77,4 см, тобто зростання на 5,6 см.

За умовами другого завдання здійснювалася оцінка рівня фізичної підготовки юних футболістів 12-14 років, що займаються в футбольному клубі. Зіставлення всіх вихідних даних (вересень 2017 р.) обох груп виявилися на статистично достовірному рівні ($p > 0,05$), що свідчить про їх однорідність. На заключному етапі дослідження (вересень 2018 р.), при тестуванні рівня фізичної підготовки і зіставлення даних ЕГ і КГ результати виявилися різними (табл. 1).

Таблиця 1

**Результати зіставлення даних фізичної підготовки юних футболістів ЕГ і КГ
по закінченню педагогічного дослідження**

Вправи	Тестування груп		PP – достовірність відмінностей
	ЕГ (n = 15)	КГ (n = 15)	
	$\bar{x} \pm m$	$\bar{x} \pm m$	
Біг 30 м, сек.	$5,03 \pm 0,07$	$5,86 \pm 0,07$	$<0,001$ (t = 8,02)
Біг 60 м, сек.	$9,97 \pm 0,07$	$10,07 \pm 0,05$	$> 0,05$ (t = 1,17)
Ведення м'яча 30 м, сек.	$5,48 \pm 0,03$	$5,82 \pm 0,06$	$<0,001$ (t = 5,41)
Повітряне ведення м'яча 30 м, сек.	$16,84 \pm 0,08$	$17,63 \pm 0,06$	$<0,001$ (t = 8,02)
Стрибок в довжину з місця, см	$172,8 \pm 2,49$	$163,0 \pm 3,22$	$<0,05$ (t = 2,41)
Обведення футбольним м'ячем стійок 15 м, сек.	$5,99 \pm 0,02$	$6,05 \pm 0,02$	$<0,05$ (t = 2,65)

Розглядаючи отримані результати тестування рівня фізичної підготовки юних футболістів протягом одного макроциклу тренувань встановлено, що в ЕГ, в порівнянні з КГ, висока статистична достовірність ($p < 0,001$) помічена при порівнянні результатів виконання вправ «Біг 30 м, сек.», «Ведення м'яча 30 м, сек.» і «Повітряне ведення м'яча 30 м, сек.». Результати зіставлення даних вправи «Біг 60 м, сек.» статистичної достовірності не показали ($p > 0,05$) – показники, що залишились знаходилися на мінімальному статистично достовірному рівні ($p < 0,05$).

Розглядаючи динаміку результатів тестування, за період проведення педагогічного дослідження, спостерігається, що приріст показників зафіксовано у ЕГ вище, ніж у спортсменів з КГ.

Висновки. Таким чином, в річному циклі тренування юних футболістів 12-14 років за період дослідження показники сегментів тіла в антропометричному обстеженні ЕГ і КГ показують тенденцію зростання, що визначається статевим дозріванням в цей час, яке супроводжується прискореним фізичним розвитком. Тенденція скорочення коефіцієнта варіації досліджуваних показників говорить про те, що чим менше значення ступеню розкиду, тим ближче значення ознаки у всіх об'єктів до свого середнього значення, а значить, і один до одного.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні компонентів структури фізичної підготовленості юних футболістів 12-14 років в річному циклі тренування.

Список використаної літератури

1. Абдураман А., Непша О. Особливості проведення навчально-тренувального процесу легкоатлетів-спринтерів дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Фізична культура, спорт та здоров'я: стан, проблеми та перспективи: матеріали XVIII Міжнар. наук.-практ. конф.(Харків, 14 грудня 2018 р.). Харків: ХДАФК, 2018. С.40-42.
2. Гончаренко В.І., Зінченко Ю.Г. Методика розвитку та контролю фізичних якостей у юних футболістів 14-15 років. Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів: матеріали XIII Міжнародної наук.-практ. конф. молодих учених, (Суми, 18-19 квітня 2013 р.). Суми, 2013. Т.ІІ. С. 229-232.
3. Коваль С.С. Влияние тренировочных и соревновательных нагрузок на морфофункциональные показатели юных футболистов 8-12 лет. Слобожанський науково-спортивний вісник: Зб. наук. ст. Харків: ХДАФК. 2010. № 2. С. 48-51.
4. Сиваш І.С., Широкоступ Р.М. Компоненти структури фізичної підготовленості футболістів в річному циклі. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Випуск 4 (74). 2016. С.90-94.
5. Шаханова А.В., Кузьмин А.А. Влияние спортивных физических нагрузок на функциональное состояние и регуляторно-адаптивные возможности юных футболистов 10-15 лет с учетом соматотипа. Теория и практика физической культуры. 2013. №8. С. 22-26.